

DEVECSERI UJSÁG

Társadalmi, közgazdasági és politikai hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	8 pengő
Fél	4
Negyed	2
Egyes szám ára	20 fillér

Felelős szerkesztő:
Dr. SOMOGYI KÁROLY

Kiadótulajdonos:
HUSS FERENC

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Devecser, Klapka-uca 16.
TELEFON 23.

Íde intéződének a lapot érdeklő minden-nemű közlemények

Téli álmom

dermetségében fekszik a föld; késik a tavasz meleg napsugara, mely életre ébreszteni; így, hó, hideg eső, kemény szelek, elborult ég kegyetlensége sanyarja a növényzetet, kiöli az elvetett mag gyege csiráját. A sáros, hűvös rögök közé csüggedve szórja a magvető megélhetése reményiségének magvait. Vajjon meghal-e még az is, ahelyett, hogy aratáskor sokszoros termést hozna jutalmául a munkának és fáradságnak?

A magyar nép lelkén is lassan már tíz éve fekszik a trianoni átkos béke dermesztő tele.

Tavaszhozó nap melegére hiába várunk. Reményseink vetését el-sanyarja a hosszú tél fagyossága, a sirató bánat ernyesztő gyávasága, a közömbösség eltoimpulsiója, a gonosz indulatok szeleinek sziszegése. Ha néha fel is csillámlik egy-egy fényesebb sugár, megtörik melege az emberi sziveket takaró jégpáncélon, fátyolt vonnak eléje nemcsak a kül-ellenség által fuvalott mérges ködök, hanem a belső posványokból feltörő, sötétséget terjesztő kigözölgések is.

A nemzet lelke pedig és — nyomtatékosan hangsúlyozzuk azt, hogy élni akar, — hangsúlyozzuk ezt úgy kifelé, mint befelé, lefelé és felfelé, zsarnokságra alulról és felülről vágyódóknak! A magyar földben, a magyar lélekben önmagában van annyi ősi és évezreden át szerzett erő, hogy külső hatalommal és cselszövények, izgatások mérgével megölni nem lehet. A magyar nemzet nem halt meg, minek hat feltámadásról unos-untalan kiabálni? Tátár, török, német nyiltan és aljas-titkosan dúló fegyverei, börtönei, lélekvándorlásai, számozatásai, rablásai, Hunyadi Lászlókat, Mátyás királyokat, Corvin Jánosokat, Zrínyi Miklósokat, eperjesi martirokat, aradi vértanukat halálba küldő gyilkosai, Rákócziakat, Kossuth Lajosokat hon-talanra tevő gonosztevői, hazát eladó öntestvéreink árulásai, kuruc-labanc polgárháborúk, Dózsa és egyéb lázadások, vörös és más rémuralmak [nem tudták kiirtani és halottá tenni ezt a népet!

Hát van-e ok a csüggedésre?

Az ég apáink és a magunk vétkei miatt egy időre el-elvonta tőlünk napjának melegét, de az évezredek

napsütéseiben, a viharok szenvedésin át lelkünkbe felszivódott őserő százötven évi török rabság, négyszázévig tartó osztrák elnyomás sötétségei idején is életben tartotta a magyart.

Trianon tele még egyre nyom, de a tavasz már nem lehet messze. Külső és belső erőkből kisugárzó és feltörő hatalmas fények, a tüzszlopok, melyek egykor az Egy-Istenhez megtérő és negyven éve bolgongó zsidó népet a pusztából kivezették: megjelentek a mi éjszakánkban is. Hogy ki lesz a magyarok Mózes, megéri-e az ígért földjének meglátogatását, nem tudjuk; de a tüzszlopok égnek, vezetnek. Te elcsigázott, meggyötört magyar, térj vissza Te is az egyfőrtés és összetartás igaz hitéhez, a Magyarok erős Istenéhez, bizzál Ő benne, de segíts te magad is magodon és „ne legyenek tenéked idegen isteneid Ő előtt!” Eredj a vezetők után és a saját józan, sokat tapasztalt magyar eszed után.

A tél dermesztő álma, rabság sötéte, szabadság elnyomatása nem tart örökké.

Vetem-vetem szilárd bizalommal, mint a földműves, a hó, fagy és hideg rögök felszakgatott barázdái közé, meggyötört magyar szivekbe a reményesség boldogulást és jobbletet termő magvait: eljő a tavasz, a nyár, az aratás!

Az új bortörvény.

Irta: Dr. Marschall Ferenc, m. kir. gazdasági főtanácsos, orsz. gyűl. képviselő.

A háborúelőtti Magyarországon a bor-kérdés nem tartozott azok közé a problémák közé, amelyek az ország egész közgazdaságát foglalkoztatták és érintették. Egy nagy és aránylag biztos fogyasztási piac birtokában és a mainál lényegesen olcsóbb termelési költségek mellett, a bor termelése és értékesítése, az itt-ott jelentkező átmeneti katasztrófákat leszámítva, sem a szőlősgazda-társadalomnak, sem pedig a kormányzatnak nem jelentett és nem okozott különösebb nehézségeket.

A trianoni határok hozták magukkal, hogy a bor termelése és a bor értékesítése rendkívül súlyos problémává nőtte ki magát, amellyel immár évek óta küzdünk és foglalkozunk és amely termelési, közgazdasági, pénzügyi és szociális vonatkozásban egyaránt, egyik tengelykérdése lett a háború utáni Magyarországnak. Régi szőlőterületeink a trianoni határok okozta szörnyűséges pusztítások mellett is majdnem csonkítatlanul megmaradtak. A megmaradt 380.000 katasztrális holdon azonban sokszorososan megmaradtak a gondjaink, amelyeket tetéz az a körülmény, hogy a vég-

sőkig kiélezett világversenyben olyan erőfeszítéseket kell ma tennünk, amelyekre, meggyőződésem szerint, a szőlősgazda-társadalom előbb-utóbb aligha fog rendelkezni elegendő fizikai és elegendő anyagi erővel. Ilyen körülmények között a magyar kormányunk elsőrendű feladata ezt a problémát felkarolni és keresnie a módokat és az eszközöket, hogy bajba és válságba jutott szőlősgazda-társadalmunk helyzetén segítsen.

Sokan — a mezőgazdaságon kívüli tényezők — azon az állásponton vannak, hogy: „ha a szőlősgazdaság nem reuzál, tessék kívágni a „szőlőket!” Azt is hangsúlyozzák, hogy: „itt tulajdonképpen karitatív akción van szó, amire ma, a nemzetnek és az országnak nincs pénze.”

Nos, hát, itt nem karitatív akción van szó! Az a szőlősgazdaság, ilyen megrokkant állapotában is, ma elsőrendű adótényező és a munkáskezek ezreit foglalkoztatva, elsőrendű szociális tényező is. Megérdemli, szociális, pénzügyi, közgazdasági és termelési szempontból egyaránt, hogy iránta az állam és a kormányzat gondoskodása minél erőteljesebben nyilvánuljon meg. E kérdés felett nem lehet egy egyszerű képlegyintéssel napirendre térni! Olyan sok ezer meg ezer munkáskezet foglalkoztat ez a gazdasági ág, hogy *szociális katasztrófát* idéznek elő azzal, ha ezt a végtelenül fontos termelési ágat máról-holnapra teljes pusztulásra ítélnék.

Az 1924. IX. törvénycikk, amely a bor előállítás, kezelése, forgalmának szabályozása és a borhamisítás tilalmazása tekintetében hozott nagyon üdvös és nagyon hasznos intézkedéseket, az első intézményes lépése volt a kormányzatnak borgazdaságunk megmentése felé. Az azóta eltelt négy esztendő tapasztalatai, a tudomány haladása, bizonyos nemzetközi kötelezettségek, de főleg a teljesen megváltozott kereskedelmi és forgalmi helyzet elkerülhetetlenül szükségessé tették ennek az 1924. IX. törvénycikknek, az ugynevezett bortörvényünknek módosítását, kiegészítését.

Ennek a parancsoló szükségnek tett lehet a törvényhozás akkor, amikor a bor előállításának, kezelésének és forgalmának szabályozásáról szóló, most életbelépő törvénycikket megalkotta, annak a gondolatnak korszerű kiépítését folytatva, amely az 1924. évi bortörvény meghozatalát indokolta tette.

Tulajdonképpen tehát nem céloz ez az új bortörvény más, mint azt, hogy az étellel összhangzásba hozza az 1924. évi IX. törvénycikk rendelkezéseit. Mert meg kell vallanunk, hogy a négy év alatt az élet, bizony végigszántott ezen a törvényen, ennek nagyon sok rendelkezése toldozásra-foldozásra szorult, amit rendeletileg nem tud megcsinálni a földművelésügyi kormányzat. Ezért volt szükség egy összefüggő átgondolt novellára.

Keret-törvény ez, amit talán sokan kifogásolnak ebben a törvénycikkben, azonban tulajdonképpen minden lényeges és fontos kérdés szabályozását nyér és a rendeleti szabályozás terére csak azok a kérdések fognak utaltatni, amelyek olyan minuciózus és detail intézkedéseket kívánnak, amelyek tulajdonképpen nem törvényben, hanem csak rendeletben foglalhatnak helyet.

Emlékezzünk.

Ami forró júliusvégi nap reggelétől — amikor vidám nótaszóval, lelkesedéssel indultak el az apák, a fiúk és a hitvesek a szerető családi körből, hogy a magyar nemzet megbántóitól méltó elégtételt vegyenek a röp-ködő ölmefecskék, a ragyogó szuronyerdők között, kint a harc mezején, ahonnan nagyon sokan nem is tértek vissza — igen sok idő telt el már.

A lassan dőcögő katonavonatok vitték az élő magyar lelkesedést és a nótázó emberek közül sokan nem is gondolták, hogy a szépen hangzó háborús nóta, amit daloltak, saját maguk requiemje volt.

A világ minden táján lassan kigulladtak a háború mindent elpusztító féngcsóvái s északon, délen, keleten és nyugaton egy-egy vészes ütközet után százezrek kerültek a tömegsirokba, mint névtelen hősök, akik meghaltak hazájuk igazságáért. Belgrád, Sabác, Tarnopol, Limanov, Verdun, Isonzo mind-mind egy magyar apának, fiúnak, hitvesnek örök pihenő helye, melyeket az itthon maradt gyermek, özvegy és szülő könnyező átka tette elfeledhetetlenné egy család számára.

És az elmaradt rózsaszínű tábori lapok — a hivatalos értesítés előtt már — azt jelentették, hogy akitől várta és akitől kapni szokta eddig azt a család, meghalt, hős lett.

Eppen tíz és fél esztendeje már annak, hogy a világgégés — amely oly sok millió ember életét követelte a halál számára — befejeződött egy, a nemzetek állítólagos jogos követelése alapján összetakolt békeszerződés alapján.

És e nehéz béke alatt a hősöknek járó kegyelet az élők részéről mindjobban és mindtöbb helyen méltó kifejezésre kezd jutni. Kicsi falvak, községek és városok hősi halált halt gyermekeik emlékét maradandó ércbe öntik s így juttatják kifejezésre a hősök iránt érzett kegyeletüket, tiszteletüket és haláljukat. Párizsban az ismeretlen katonai emlékműve őrzi jó néhány éve már az elhalt francia katonák emléket és Budapesten most készül a magyar névtelenek emléke, miután a vidéken oly sok helyen elkészült már a hősök emléke.

Bakonyország földjén, itt a mi vidékünkön, egynéhány helyet elteltünk, azonban még mindig kesik az emlék felállítására. Ugyan miért? Talán itt nincsenek hősök?

Az idő eljárt és itt van az ideje, hogy minden faluban, minden községben méltó emlék hirdesse a magyar hősiességet a jövőendő Nagy-Magyarországra leendő hőseinek.

L. D.

SPORTHIRLAP kapható
Huss Ferencnél. Ára 16 f.

Kiadó korcsma.

A nagybogdányi korcsma-és szatócsüzleti betegség miatt kiadó. Bérbevenni szándékozik a helyszínen megtekinthetik

Schwarz Gabor
tulajdonos

H I R E K

— Kórorvos választások. Szerdán délután 3 órakor volt Tüskeváron a kórorvos választás. A tizenkettő pályázó közül egyhangulag dr. Nagy Elemér somlósárhelyi orvos lett megválasztva, aki általános szeretetnek örvend a környéken. — Magyarpolányban e hó 15-én lesz a kórorvos választás, ahol a legkomolyabb jelölt dr. *Ferenczy* Sándor csopaki orvos.

— Halálozás. *Kovács* Géza, a devecseri körzeti forgalmi adóhivatal volt vezetője Budapestben a munkásszahnatóriumában tüdővészben meghalt.

— Öv. szemerei *Matkovich* Tivadarné, szül. derecskei Fodor Anna, néhai dr. Matkovich Tivadarné ügyvéd, 73 éves korában Budapestben április 9-én meghalt. Temetése április 11-én délután volt a farkasréti temetőben. Az elhunytban ifj. *Matkovich* László, a Veszprémmegye felelős szerkesztője, édesanyját gyászolja. Öszinte részvételt osztunk kártársunk bánatában.

— Beszámoló. *Jókay-Ihász* Miklós, a nagyvázsónyi választókerület országgyűlési képviselője f. hó 1-én, husvét másnapján tartotta beszámolóját Halimba községben. A község szélén *Leier* Vendel községi bíró üdvözölte az érkező képviselőt, akinek tiszteletére kivonultak vitéz *Tóth* Vendel vezetésével a község levéltárába. Maga a gyűlés a templom előtti téren folyt le. *Leier* Vendel községi bíró nyitotta meg a gyűlést, majd *Jókay-Ihász* Miklós tartotta meg beszámolóját. Részletesen ismertette az országgyűlésnek a legutóbb lefolyt egy esztendő alatt teljesített munkásságát. Kiemelte különösen az aggkori és rokkantsági biztosításra vonatkozó törvény megalkotását, a házadó csökkentésére és a vízügyek rendezésére vonatkozólag a múlt év őszén megalkotott törvényeket, a szőlőművelésre és a hegyközségek vonatkozó törvényét, ismertette a közigazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslatot, mely az országgyűlés munkájának kétségkívül legjelentősebb részét teszi ki, melynek bizottsági előkészítésében ő maga is igen beható részt vett és amely jelenleg van a képviselőházban tárgyalás alatt. Szólt a legközelebbi jövőben megalkotandó törvényjavaslatokról, főleg azokról, amelyek különösen a földadó és egyéb adók csökkentésére, továbbá az állatforgalmi adó eltörlésére vonatkoznak, melyek a legközelebbi jövőben törvénnyé fognak válni és amelyek rendkívül nagymérvű megkönnyebbülést jelentenek az adófizető polgárság, legfőképpen a magyar falusi földműves közönség részére. Rámutatott annak nagy jelentőségére, arra, hogy a kormány és országgyűlés lelkiismeretes, kitaró munkássága folytán most már annyira javult az ország helyzete, hogy az eddigi óriási adó csökkentését meg lehet kezdeni. Ez biztos reményt nyújt a jövőre, hogy további javulás fog bekövetkezni. Szólt az ország kül- és belpolitikai helyzetéről, végül ígérte, hogy folytatni fogja eddigi munkásságát a magyar haza és a választóközönség érdekében.

A beszámolón jelen volt a község egész lakossága, mely nagy és őszinte lelkesedéssel fogadta *Jókay-Ihász* Miklós szavait, melyekért *Sulyok* József vendégfogadó mondott köszönetet, aki szép szavakban emlékezett meg a képviselő érdemeiről. *Jókay-Ihász* Miklós ezután számos látogatást tett, majd a levante egyesület által rendezett rendkívül nagyszerű színelőadásra vett részt. Még ezután is késő éjjeli órákig maradt a községben, melynek lakossága mindvégig lelkesen ünnepelte őt.

Április 7-én délután Pusztamiskét látogatta meg a képviselő. *Fodor* Mihály ev. tanító üdvözölte a községben, hol mindenről s mindenre kiterjedő, igazi szép, tartalmas beszámolót tartott. Egyébtől szeretetre s hazafias magatartásra figyelmeztetvén a nagyszámú közönséget. Több családnál tett azután látogatást is. Különösen jó hatást gyakorolt a gazdasági téren tett azon kijelentése, hogy a földművesosztály előtt is megnyílik a jobb jövő, mely törvényileg is biztosítva lesz.

— Gazdagylés. "A Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület április 14-én, d. e. 10 órakor Devecserben a Gaál-féle vendéglőben dr. *Magyar* Károly nyug. főispán elnöklésé-

vel járási Gazdagylést tart. A gyűlésen jelen lesz orsz. képviselőnk, dr. *Schandl* Károly nyug. államtitkár is, előadói pedig dr. *Jókay-Ihász* Miklós orsz. képviselő és *Kajdacsy* Endre, az egyesület ügyvezető igazgatója lesznek.

— Hazafias ünnepély Pusztamiskén. Pusztamiskén szép hazafias ünnepély volt április hó 7-én. Ekkor oldotta fel s bucsuztatta el *Fodor* Mihály ev. tanító, levante egyesületi elnök hazafias beszéd kíséretében az 1928. év végén a levante sorból lelépetteket, névszerint: *Benke* Jenőt, *Kiss* Jenőt, *Kiss* Dénest, *Kutó* Sándort és *Rednagel* Lászlót. Figyelmeztette őket s az összes számban megjelent levanteket nagyszámú közönség előtt arra, hogy hazafias kötelezettségüknek még nincsen vége, hanem testtel, lélekkel, vagyonnuk s életük feláldozásával is arra kell törekedniük, hogy Magyarország ismét nagyvá s hatalmassá legyen.

— Lapunk előfizetői és olvasói órási kedvezményrel egynegyedévi 4 pengő helyett 2:80 pengőért kaphatják Farkas Imre és Pólya Tibor rendkívül tartalmas szépirodalmi és művészeti havi folyóiratát, a Magyar Magazint. Fizessen rá elő a kiadóhivatalunkban.

— Egy község haladása. Magyarpolány község, mely meglehetősen távol esik minden vasúti forgalomtól s községterületen rendkívül rossz közlekedési útja volt, most nagy lépéssel halad előre. Ugyanis a vármegye a magyarpolány-bakonygyepesi ut kiépítését a megyei költségvetésbe felvette azzal, hogy a kiépítéshez szükséges követ és fuvar a község adja. Így belátható időn belül ez az évtizedek óta elhanyagolt út járhatóvá válik. Képviselőnk közbenjárására a kultuszminiszter felvette költségvetésbe a magyarpolányi iskola újjáépítését s e célból illetékes referensét május 5-én helyszíni tárgyalásra kiküldi, kivel együtt képviselőnk is meglátogatja a községet. Azonkívül a község apáca-zárda felállítását is tervezi. Lám, mekkora kulturális haladást tud felmutatni egy község, amelynek agilis vezetőemberei vannak! Csak mi kényelmes devecseriek fekszünk a fűllünkre s hallgatunk nagyon. Mi lesz a mi polgári iskolánkkal, kulturházunkkal, hősi emlékszóbrunkkal, a Baross-ucca kikövezésével, stb-vel? Szeretnénk mindezekre minél előbb megnyugtató választ kapni.

— Sokgyermekes családok adókedvezménye. A pénzügyminisztérium most küldte szét a városi adóhivataloknak az adócsökkentésekről szóló rendeletet. A rendelet legfontosabb intézkedése a sokgyermekes családok adómérséklésére vonatkozik. A rendelet szerint ugyanis a többgyermekes adózók adóalapjából minden egyes gyermek után 100—100 pengő adómentes, 6-nál több családtag esetén a 6 tagon felüliek után személyenként 200 pengő az adómentes adóalap. Családtagnak csak az számít, aki közvetlenül az adófizető családjához tartozik, tehát a szülőkkel közös háztartásban élő kereset nélküli gyermekek.

— Csak budapesti illetőségűeket vesznek fel a főváros üzemibe. Illetékes helyről értesülünk, hogy a Budapesten tapasztalható nagy munkanélküliségre való tekintettel a székesfőváros üzemében amennyiben üresedés történik, csak budapesti illetőségűeknek nyerhetnek alkalmazást. Itt említjük meg, hogy a posta vezérigazgatósága most már teljesen áttért a lovaskocsi közlekedésről a motoros közlekedésre és így az a törekvés, hogy valaki mint kocsis igyekszik elhelyezkedést nyerni, teljesen céltalan és hiábavaló.

Vendéglő.

Szentgálon a község központján levő SZARVAS beszálló vendéglő f. évi május 1-re bérbeadó, esetleg örök áron is eladó. Érdeklődők forduljanak

Gohanyay István
vendéglős, tulajdonos
Devecser.

— Cooper és May Károly óta nem volt még író, akinek kalandos regényei úgy lebilincselnék az olvasót, mint Emil Droonbergnek páratlan érdekes és izgalmas történetei. Kanada és Alaszka zordon vidékeire — a prémvadászok hőmezőire és az aranyásók kalandos világába — visz el beünket a zseniális író, aki színes és drámai elevénységgel meséli el a hőnreszó eseményeket és lélekzetfojtó epizódokat, amelyeknek ő maga is részese vagy szemtanúja volt. Megható ellentéte a vad jeleneteknek az a tiszta szerelem, amely végigvonul Droonberg valamennyi regényén és szerencsés befejezéssel teljesen kielégíti az olvasót. A díszes kiállítású kötetek értékét nagyjában emelik a szövegbe fűzött, külön műlapokra nyomott művészi, mélynyomású illusztrációk. A „Palladis” kiadásában megjelent pompás könyvek csekély havi részletfizetésre is kaphatók.

— A Faluszövetség gazdasági tanulmányútjának programja. Szövetségünk az idén rendezi meg második tanulmányútját Olaszországba. A tanulmányút május 4-től 22-ig tart. Célja az olasz mezőgazdasági, ipari, szövetkezeti, gyümölcstermelési ágazatok és a vele foglalkozó intézmények tanulmányozása. A résztvevők május 4-én indulnak Triestben át Novába, ahol a híres rizstermelő mezőket, a mesteresek öntöző és csatornázó műveket tekintik meg. Utána Milano és környékének gazdasági és üzemi tanulmányozása a program egyik sarkalatos pontja, összekapcsolva egy hajóutal a Komói tavon. Genovában a kikötő, a fémelő, az olajgyárak megtekintése. Majd az olasz Rivierán végig a Földközi tenger partján Rómába megy a társaság, ahol három napot időz. Ezen idő alatt úgy Róma, mint környékének, múzeumainak, látnivalóinak alapos megtekintése. A város és környéki szőlőművelés, szövetkezeti intézmények, exportintézmények és a vásárcsarnok megtekintése. Rómában a társaságot fogadja XI. Pius római pápa, Benito Mussolini a fasiszta párt főtitkára, Augustó Turati és Alessandro Martelli földművelésügyi miniszter. Firenzében az Uffici a Palazzo Pitti, továbbá Fiesole megtekintése és az Arno menti gyümölcstermelés tanulmányozása. Bolognában a város, a múzeumok s a környékbeli kender- és cukorrépaültetvények megtekintése. Pádua és nevezetességei. Veneziában tölti a társaság a pünkösdi ünnepeket. Ahol a város megtekintése után a veneziai tartomány gazdag szőlő-, kukorica- és egyéb ültetvények, különösen pedig a kertgazdaságok tanulmányozása. 21-én érkezik a Doberdón, a Piaven és a magyar vértől ázott Tagliamentón keresztül Budapestre. A tanulmányút résztvevői a legtöbb helyen az olasz városok és gazdasági intézmények vendégei lesznek. Az egész utazás II. osztályú gyorsvonaton történik. A tanulmányút ideje alatt egy külön Pullmann kocsit áll a társaság rendelkezésére. Elszállásolt a legjobb hotelekben. Részvételi díj az egész 20 napra 470 P, melyben bennefoglaltatnak a II. osztályú gyorsvonati jegy, szálloda, étkezési díjak, borralók, a társaság és a podgyász vasútra ki- és beszállítása. Jelentkezési határidő április 15. A tanulmányútot csak 45-en vehetnek részt. A fenti összegből a jelentkezéskor 250 pengőt, míg a többi hátralékot összeg legkésőbb április 16-ig küldendő be a Faluszövetség központi pénztárába. A tanulmányútra vonatkozólag mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál az érdeklődőknek a Faluszövetség. Budapest, IX. Üllői-ut 1

— A devecseri anyakönyv. **Születés:** Apr. 5. Kozma István kisbirt. és neje Lukács Magdolna fia Sándor rk. Apr. 6. Bertha János kereskedő és neje Bálint Margit leánya Margit Ibolya rk. **Halálozás:** Apr. 5. Baráth Teréz 9 hónapos, rk., hurutos tüdőgyulladás. Apr. 7. Özv. Hajszán Józsefné sz. Ravasz Anna 87 éves, rk., végegyengülés. Apr. 8. Kirschner József 2 éves, izr., vesegyulladás. Apr. 10. Kovács G. Józsefné sz. Sárközi Rozália 62 éves, rk., gyomorrák. **Huzasság:** Apr. 9. Tercs Lajos fm. rk. és Réfi Jolán rk. Illés József fm. napsz. rk. és G. Kovács Rozália rk.

„DOXA”, „OMEGA” stb. svájci órákat ókszereket részletre is olcsón szállít Tóth József. Szeged, Kőlcsey-u. 7. Képes arjogyzék ingyen.

A NAGYIGÉNYŰ
de KISPÉNZŰ
ember

DORCO
CIPŐ híve.

Ó vigyázz a védjegyre, mert tudja
hogyan különbözik utánzat!

Milyen a jó ivóvíz?

Az emberi életnek és letelepülésnek előfeltétele a víz, nevezetesen az ivóvíz előfordulása, illetve megszerzése.

Ivóvíznek nevezzük azt a vizet, amely emberi és állati élvezetre, ivásra alkalmas, másszóval iható. A víz a szerves élet fenntartásához nélkülözhetetlen és ezért vegetatív élet csak oly helyeken keletkezhetik és folytatódhatnak, ahol víz rendelkezésre áll.

Szárazságban a folyómedrekben kutat víz után a primitív ember. Majd rájött arra, hogy az esővíz mélyedésekben, gödrökben gyűlik össze. Ezek nagyobbításával azután vízszükségletét hosszabb időre biztosította. A népesség szaporodásával, az állattenyésztés és mezőgazdaság fejlődésével megnagyobbodott a vízszükséglet, aminek fedezésére már nagyobb munka volt szükséges. Ezen oknál fogva a kultúrtörténetnek talán a legelső fejezete a vizgazdálkodás. Vízszegény helyeken a vizet tisztánba gyűjtik össze, majd a fejlődés további szakában kutak és vízvezetékek létesítésével biztosítják és szerzik meg az ivóvizet.

A víz egyes vízszegény helyeket leszámítva bőségesen áll rendelkezésre. Főzésre, főleg ivásra azonban nem minden víz alkalmas. Az ivóvíz minőségének elbírálásánál annak fizikai, kémiai, bakteriológiai és mikroszkopiai vizsgálattal megállapítható tulajdonságai szerepelnek.

A jó ivóvíz kristálytiszta, zavarodás és üledéknélküli, jóízű, illetve iztelen, szagtalan, kellő hőmérsékletű, mérges és fertőző anyagoktól mentes. A víz lehetőséghez képest ne legyen nagyon kemény. Ebben ugyanis a szappan tisztító hatása nem érvényesül. Főzésre is a lágy víz alkalmasabb. Ha a víz sárgás, uszkáló, lebegő alkatrészeket tartalmaz, még nem bizonyos, hogy egészségtelen, de nem mindig mondható kifogástalannak. Az ember és állat szívesebben fogyasztja a kristálytiszta, mint zavaros vizet. Így a természet önkénytelenül is óvakodik az egészségtelen víztől. A víz ízéből sem lehet annak jóságára következtetni. A színre, izre jó víz is lehet egészségügyi szempontból nem megfelelő. A víz minőségére a kémiai és bakteriológiai vizsgálatok adatai adnak pontos felvilágosítást. A vízbe mérgező anyagok ritkán kerülnek. Annál nagyobb jelentőségű és gyakoribb a viznek zsverves, rothadt anyagokkal való fertőzősége.

Az ivóvíz tulajdonképpen talajvíz, mely a csapadékból a talajon át a kutig megtett utak különbözősége szerint jobb, vagy rosszabb lehet. Egészségügyi szempontból kifogástalan valamely víz, ha benne kevés mikroorganizmus, kevés nitrát, semmi nitrít és ammónia, kevés klorid és szerves anyag van. Ezen anyagok a legrosszabb vízben található mennyiségben sem ártalmasak az egészségre. Az ily vizet azért kell eltiltani a használatától, mert bomló, rothadó anyagokkal, esetleg fákáikkal való fertőzésre figyelmeztetnek.

Az említett anyagok ugyanis a szerves testek hulladékaik és azoknak baktériumos bomlástermékei. A bomlás baktériumok munkája s így e vizekben is sok mikroorganizmus lehet. Azonfelül — s ez a legfontosabb — ezen anyagok emberi, állati stb. hulladékokból jutnak a vízbe s így nemcsak a bomlást előidéző, hanem igen sokszor az emberből, állatból kikerülő ártalmas baktériumok is belekerülhetnek a vízbe. Így a fertőzött víz sokszor veszedelmes betegségek (vérhas, kolera, tifusz) terjesztője lehet. Ha a vízben az egészségre ártalmas csírák nincsenek is, a fenti anyagokat tartalmazó vizet nem lehet gondtalanul, jóétvágyal fogyasztani, mert a vízbe trágyadomb, latrina, szeméttelap stb. szennyanagjai juthatnak.

Általános körülményekkel kifogástalan vizet szolgáltató zárt kutak felállítására volna fontos. Gondoljni kell a falusi kutakra is. Tisztítani, javítani kell azokat, megszüntetni, átalakítani a nyitott (kerékes, vedres, gémes) kutakat, mert ezek állandóan ki vannak téve a kívülről való fertőzés veszélyének.

Szoktatni, nevelni kell az embereket a jó ivóvíz megbecsülésére, a víz jóminőségében való megtartására. A fertőzött, vagy poszt-hadt víz igen sok esetben lehet okozója a gyermekek néha súlyossá váló bélhurtyjának, valamint az állatok megbetegedésének, elhullásának. A vízben a tifusz kórokozói 1—2 hétig, a kolera 5—6 napig, a lépfene, tetanusz stb. csírái pedig sokáig élhetnek és okozhatnak kellemetlenségeket. A víz tehát — ha azzal nem tördünk — nem a szenny eltávolítója, hanem a bégések terjesztője lehet.

Egészséges ivóvíz biztosítható, ha vizet nem fertőzött helyről szerzünk, vagyis tiszta, gondosan kiválasztott helyen ásunk a kutak. A víz jóminőségben marad, ha a kutakat védjük mindenféle fertőzés és szennyeződés lehetőségétől.

Jó és bőséges ivóvíz fél egészség!

Magyaróvár.

Szanyi István
kir. fővegység.

Kiadó lakás

Rákóczi-ucca 6. szám alatt egy újonnan átalakított szoba-konyhas lakás május 1-re kiadó. Bővebbet ugyanott

Sabján Gábornál

Tennisz és football felszerelések eredeti gyári áron kaphatók

HUSS FERENC-nél

Somlón

szép fekvésű termőszőlő hordókkal,
szép lakással szabadkézből azonnal
eladó.

Farhas Vendel
kötélgyártó
Devecser, Rákóczi-u. 28.

ÜZLETHELYISÉGNEK
ALKALMAS LAKÁST KERESÉK
Cím a kiadóban.

Szoba festést,
mázolást,
templomfestést,
tapetázást

legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig
OLCSÓN VÁLLAL:

Bognár József, Budapest,
— Szerdahelyi-utca 3. —

Szíves megrendelést posta útján is elfogadok.
Bővebben értekezni lehet

Bognár Istvánnál, Devecserben, Sümegi-
utca 26.

Földhaszonbérlet.

Atadó Halimbán 134 kat. holdat kitevő
egy tagban fekvő szántóföld, legelő
és rétből álló földbirtok, gazdasági
épületekkel, mintegy 50 kat. hold őszi
vetéssel hosszabb időre is, méltányos
haszonbér ellenében. A bérlet azonnal
átvehető. Bővebb felvilágosítást ad
őzv. Angelly Györgyné Halimba, va-
lamint dr. Somogyi Károly ügyvéd,
Devecser.

„BORÁSZATI LAPOK“

Szőlőművelési és borászati hetilap
gyümölcs- és gyümölcsesszipari közlöny
mely 61. évfolyamában jelenik meg.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. BAROSS ENDRE

Előfizetési ár 1/4 évre 7 pengő
Budapest, IX., Üllői-ut 25. II. emelet 11.

Méhészek figyelmébe!

10 szalmakasos, erőteljes méh-
család jutányos áron eladó.
Bővebbet a tulajdonos:

Csizmazia Aladár
Devecser (Szőlőhegy)

Győződjön meg

hogyan milyen olcsón vásárolhat

Lénárt Testvérek Utódánál, Baross-u. 6.

Bőrárut, taplat, gummisarkat, cipőcrémet, cipőfűzőket, cipősámfát, amely
a cipő formáját megtartja és ezáltal tartóssá teszi.
Ostort, ostornyelét, bőrvazelin és egyéb a szakmához tar-
tozó árukat.

Legujabb

Vasuti menetrend
és

Vasuti utmutató

kapható

HUSS FERENC

könyvkereskedésében

Jó családból való
ügyes fiu a vendéglős szakmába

TANONCUL

felvétetik. — Cím a kiadóban

Értesítés.

Tudatom a m. t. hölgyközönség-
gel, hogy a nyári kalapujdonságok
raktárra érkeztek.

Tartok mindennemű női és gyer-
mekkalapot.

Tisztelettel:

Pék Terus

Devecser
Rákóczi-utca 6.

Jó családból származó ügyes fiut

TANONCUL

felvesz BARTÁK GYULA, borbély
és fodrász

Uradalmak, gazdák
figyelmébe!

Bánóczy Zoltán timárüzeme
Veszprém, Urkut-u. 4. szám.

Kidolgozza nyersbőrjeit cipő-, csiz-
ma- és szíjjártóbőrnek, barány,
nyul, róka stb. bőrjeit szőrmének,
szarvas és őz bőrjeit ruházati célra
a legolcsóbban.

A rádió vezérfonala

Összeállította:

Zakariás János

okl. gépészmérnök

a Rádió Amatőrpostája szerkesztője

Kapható:

a DEVECSERI UJSÁG kiadó-
hivatalában.

Rádiókedvelők!

Autótulajdonosok!

Modern detektoros rádiókészülékek, lámpás és transzformátoros erő-
sítéssel, 3-5 csöves Neutrodyne és más rendszerű készülékek, minden-
nemű rádiószerelési anyag amatőröknek, anód- és fűtőtelepek beszer-
zése a legelőnyösebben

DEVECSER KÖZSÉG VILLAMOS MŰVE ÜZEMÉNÉL

— DEVECSER, Damjanich-u. eszközölhető —

Vállalunk antennaszereléseket vidéken is. — Anód-, fűtő- és
autóakkumulátorok töltése mindenkor. — Hangszórók.